WASHINGTON DC

1893 — 1973 80 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 34. П'ЯТНИЦЯ, 23-го ЛЮТОГО 1973 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, FEBRUARY 23, 1973 No. 34. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Четвер, 22 лютого 1973

СЕКРЕТАР РІЛЬНИЦТВА ІРЛ БУЦ ПОВІДОМИВ, що за минулий місяць ціни на харчові продукти в різних районах країни зросли від 2 до 3 відсотків — найбільше за останні 20-25 років. Незабаром департамент рільництва оприлюднить точніші дані.

У ПАРКУ ПОБЛИЗУ РАТУШІ В НЮ ЙОРКУ відбулася церемонія посадження дерева на згадку про американців, які пропали безвісти під час антикомуністичної війни у В'єтнамі. Біля того дерева буде вмурована пояснювальна табличка. В боях у В'єтнамі пропали безвісти понад 1 300 американських вояків і старшин.

ДИРЕКТОР КРАЙОВОГО АМЕРИКАНСЬКОГО Червоного Хреста Роленд Гарріман незабаром відходить на пенсію. Представник Білого Дому сповістив, що президент Ніксон збирається призначити директором тієї крайової установи Френка Стентона, який тепер є віце - президентом телевізійної мережі Сі-Бі-Ес.

ДО НЮ ЙОРКУ ПОВЕРНУВСЯ КУРТ ВАЛЬДГАЙМ, генеральний секретар ОН, який впродовж трьох тижнів відвідував різні країни в Азії. Покищо він не склав ніякої заяви про висліди своєї поїздки.

У ВАНКУВЕРСЬКОМУ ПОРТУ В КАНАДІ деякі організації хотіли посадити на корабель „Форчюн" 200 осіб, які мали б супроводжувати французькі судна й демонструвати проти французьких атомових випробувань. Але капітан корабля відмовився брати демонстрантів на борт, бо вони не захотіли заплатити йому 750 дол. Деякі з демонстрантів сіли на малі лодки й трохи пропливли за французькими кораблями, які не звертали на демонстрантів ніякої уваги.

ПОЛІЦІЯ ЗАТРИМАЛА В БОСТОНІ, МАСС., якогось Ендрю Джексона, запідозреного у вбивстві за несповна 1 рік 8-ми жінок, переважно тих, які прохали автомобілістів, щоб їх кудись „підвезли". Джексон вчинив спротив і стріляв по поліції під час його арешту. Покищо його обвинувачено лише у вбивстві 22-річної студентки Дамаріс Гілліоні.

ІЗРАЇЛЬ ЗНОВУ ПЕРЕВІВ збройний рейд проти сусіднього Ливану, цим разом перекинувши гелікоптерами піхотне військо за 112 і 125 миль від свого кордону з Ливаном, до двох осель, які були базами палестинських партизанів, на півночі від міста Тріполі. Ізраїльський комунікат загально тільки виявив, що вбито коло 15-ти партизанів і знищено багато їхніх домів, у відплаті за їхні дії проти Ізраїлю.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ПЛЯНУЄ перевести реформу свого адміністраційного устрою, яка зменшила б теперішніх автономних 10 „країв" до 5-ти або 6-ти. Проблеми адміністрації розглядала окрема Комісія під головуванням д-ра Вернера Ернста, яка склала своє звідомлення на 267-ох сторінках друку. Міністер внутрішніх справ Ганс Дітріх Геншер заявив, що зміна теперішнього адміністраційного поділу Західньої Німеччини не прийде скорше, як у 1976 році.

У ГРЕЦІЇ ЗАСУДИЛИ героя з другої світової війни, емеритованого полковника летунства Анастазіоса Мініса й відомого лікаря д-ра Стефаноса Панделякіса на 9 чи пак на 7 років в'язниці за продукування у своїй приватній лябораторії бомб та підкидування їх головно під автомобілі американської амбасади. Обидва підсудні признались до вини, заявивши, що вони хотіли демонструвати проти підтримування Америкою диктаторського режиму Георга Пападопульоса. Військовий трибунал засудив їх як терористів, що їх дії загрожували людському життю.

ЧЕСЬКО - СЛОВАЦЬКИЙ КОМУНІСТ Д-Р ГУСТАВ ГУСАК ЗАЯВИВ у промові на відкритті дводенної сесії партійного Центрального Комітету, що Чехо-Словаччина бажає собі покращання взаємин з Америкою, Британією, Францією, Західньою Німеччиною, Італією і Австрією. З усіма тими західніми державами відносини ЧССР напружені від часу совєтської інвазії до Чехо - Словаччини у 1968 році та встановлення там слухняного Москві режиму.

В АТЕНАХ У ГРЕЦІЇ СУДИЛИ 11-ох студентів, арештованих у зв'язку з студентськими заворушеннями та протидержавними демонстраціями. Трьох студентів звільнили, а 8-ох засудили на в'язничні кари від 8 до 11 місяців з припиненням кари на три роки. В обороні студентів свідчили колишні високі державні урядовці, які обороняли право мирно боротися за громадянські свободи. Проурядові газети твердять, що уряд отримав тисячі листів з підтримкою для рішучої політики супроти студентських порушників спокою.

ПРЕЗИДЕНТ ІНДІЇ В. В. ГІРІ ВИСЛОВИВ у своїй промові на відкритті нової сесії індійського парляменту бажання щодо покращання відносин з Америкою. Після довшої відсутности в Індії американського амбасадора, коли-то амбасадор Кеннет Кітінг зрікся свого становища, щоб узяти участь в президентській кампанії в Америці, — до Ню Делі прибуде внедовзі новий американський амбасадор Деніел Патрік Мойнігеи, інтелектуал з поважними впливами у Білому Домі.

У 80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"

УНС ВЖЕ ЗДОБУВ У ЦЬОМУ РОЦІ 538 НОВИХ ЧЛЕНІВ

У цьому 1973-му році „Свобода", офіціяльний орган Українського Народного Союзу відзначає своє 80-річчя і під знаком цього ювілею ведеться цьогорічна організаційна кампанія УНС з кінцевою метою здобути щонайменше 6,000 нових членів. В січні здобуто 375 нових членів, а тепер, по день 21-го лютого, дальших 163, отже разом від початку року 538 нових членів. Досі в лютому більше членів здобули Округи УНС: Чикаго (28 нових членів), Ню Йорк (13), Філядельфія (12), Торонто (12), Шамокін (9), Нюарк (8), Ню Гейвен (8), Клівленд (7), Монтреаль (6) та Рочестер (5).

През. Ніксон заповідає нижчі ціни на харчові продукти

Вашингтон. — Питання цін на харчові продукти було головною темою 15-ти хвилинної промови президента Ніксона в радіо 21-го лютого. Маючи перед собою дані про значне підвищення цін на харчові продукти в січні ц. р., Президент заявив, що уряд робить все можливе, щоб збільшити постачання продуктів на ринок і в той спосіб добитися обниження цін. За словами Президента, є всі дані на те, що вже в другій половині 1973 року прийде до значного зниження цін. Президент, однак, признав, що Адміністрація має серйозні труднощі, коли йдеться про втримання цін на харчові продукти у визначених межах і тому, заки наступить зниження цих цін, „ми будемо правдоподібно спостерігати підвищення цін у найближчих місяцях", — говорив він. Щойно тоді, коли урядові пощастить взяти під контролю зріст цін на харчеві продукти, можна буде надіятися, що рівень інфляції втримається на висоті заповіджених 2.5%. У своїй промові президент Р. Ніксон поновно обороняв плян перевести значні обмеження у видатках та скасувати ряд установ та суспільних програм, які коштували чимало грошей, а себе не виправдали. Мова тут у першій мірі про т. зв. уряд економічних нагод та про обмеження в дотаціях для відбудови міст, що викликає гостру критику на форумі Конгресу, а також з боку посадників великих міст, які навіть брали участь у публічній демонстрації у Вашингтоні, а вчера складали свідчення перед сенатською Підкомісією для міжурядових взаємин. На думку президента Ніксона, такі видатки були необхідні, бо треба було ліквідувати програми, які себе не виправдали. Президент відкинув закиди, що, мовляв, обмеження видатків є в некорисать біднішої частини населення. Навпаки, говорив він, новий бюджет передбачає збільшення видатків порядком допомоги вбогим на 66% порівняно з часом з-перед чотирьох років, на 71% порядком допомоги громадянам похилого віку і на 242% більше порядком допомоги всім тим, які „голодні і недоживлені". В загальному, тон промови Ніксона був дуже оптимістичний, коли йдеться про оцінку економічної ситуації в ЗСА.

В ЗСА зростає недовір'я до пошти, почалось розслідування

Ню Йорк. — Генеральне управління в справах звітів у Вашингтоні розпочало через свої представництва збирати матеріяли й досліджувати стан праці Поштової Служби ЗСА. З різних міст країни надходять повідомлення про затримку пошти, пропажу пакунків, запізнення навіть із повітряною поштою тощо. На реклямування авіяційної пошти було витрачено Поштовою Службою ЗСА 298 000 долярів, про що одержав відомості конгресмен Лестер Вулфф. Однак сказано в звіті, за 1972-ий рік листів авіяпоштою було на 30% менше, чим у 1966 році. У звіті сказано, що Поштова Служба доручає листа, висланого авіяпоштою в радіюсі до 600 миль, наступного дня. Конг. Вулфф зробив спробу: він розіслав 25 листів авіяпоштою і на ті ж самі адреси 25 листів звичайною поштою — тільки 32% всіх листів, посланих літаком, прийшли раніше від листів, надісланих звичайним шляхом, а деякі авіялисти прийшли разом із іншими, або ще пізніше.

Помер Степан Дембіцький, заслужений діяч-піонер

До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіла вістка, що в одному із домів для старших віком громадян в Ню Джерзі помер на 82-ому році життя один із найстарших і найбільш заслужених наших діячів-піонерів, видатний фахівець життьового забезпечення, колишній секретар Відділу УНСоюзу та кількакратний конвенційний делегат й опісля організаційний інструктор УНС, св. п. Степан Дембіцький.

св.п. Степан Дембіцький

Степан Дембіцький народився в 1891-му році в селі Мартинка, Тернопільської области в Україні. Здобувши відповідну освіту, працював коротко учителем народних шкіл і вже в 1913-му році, мавши заледве 22 роки життя, приїхав до Америки. Від перших днів перебування в цій країні, крім необхідної праці на прожиток, займався громадською, в першу чергу виховною активністю, що тоді була ще в дуже піонерській стадії. Школи українознавства, аматорські вистави, віча і доповіді становлять безконечний реєстр в громадській праці св. п. Степана Дембіцького, а не один із народжених в Америці сьогоднішніх наших провідних громадських діячів завдячує проф. Ст. Дембіцькому не тільки своє знання української мови, але й своє зацікавлення українськими справами. Понад 30 років працював св.п. Степан Дембіцький в ділянці життьового забезпечення, в тому 25 років на пості заступника районового директора одної з великих американських забезпеченевих компаній. Перейшовши в 1956-ому році на заслужену пенсію, покійний перебрав тоді пост організаційного інструктора УНСоюзу із головним завданням вишколу секретарів та організаторів. Проте, незабаром почав занепадати на здоров'ї та втратив зір і довгі роки проживав у захисті для старших віком членів на Союзівці, не втрачаючи свого зацікавлення українськими справами, про що знають тисячі гостей Союзівки, які мали нагоду з ним зустрічатися. Осиротив сина Зенона, високого старшину Американської Армії, та дві дочки з родинами.

Ізраїльці збили арабський пасажирський літак — 74 вбитих

Єрусалим. — В середу 21 лютого ц. р., у вчасних пополудневих годинах, ізраїльські військові джети перехопили над окупованим Ізраїлем єгипетським Синайським півостровом лівійський пасажирський літак. Коли пілот того літака потвердив, що він почув заклики до негайного приземлення, але не послухав їх, то ізраїльські джети відкрили вогонь, після чого той арабський літак впав у полумені за яких 15 миль на схід від Суезького каналу. За ізраїльським повідомленням — на літаку були 83 пасажири, з яких 70 згинули зразу, а чотири померли з отриманих ран в кілька годин пізніше. Але лівійські джерела кажуть про 104 пасажирів. Літак летів з Бенгазі в Лівії до столиці Єгипту Каїро, але збився із шляху, перелетів летовище в Каїро і загнався на яких 50 миль вглиб окупованого ізраїльцями Синаю. Пілот і решта залоги того літака, ак і інших 5-ох лівійських пасажирських літаків, це французи, що їх — за умовою — висилає Лівії французька летунська компанія. Ізраїльський прем'єр Голда Меїр висловила жаль з приводу цивільних жертв у тій катастрофі. Президент Ніксон післав лівійському президентові депешу з висловами жалю. Арабські лідери таврують ізраїльців за зайве обстрілювання літака назвавши це злочинним актом. Ізраїльці виправдують себе, що вони діяли згідно з міжнародними приписами та що не могли знати про дійсний характер того літака ані його заміри, коли пілот не реагував на ізраїльські заклики, дармащо потвердив отримання їх. За твердженням західніх кореспондентів, в Ізраїлі пригнічення з того приводу, бо здають собі справу, що той інцидент погіршить міжнародну думку про Ізраїль.

Брежнєв у листі до Ніксона заповідає „нові можливості" у совєтсько-американських взаєминах

Вашингтон. — Тут оприлюднено частину листа Леоніда Брежнєва, генерального секретаря КПСС до президента Ніксона, у якому Л. Брежнєв висловлює задоволення совєтських чинників з закінчення війни у В'єтнамі, а одночасно підкреслює, що у зв'язку з закінченням в'єтнамського конфлікту у взаєминах між СССР та ЗСА „відкриваються нові можливості". У поданій до публічного відома частині листа Брежнєва немає ніяких уточнень, але політичні американські чинники інформують, що ці „нові можливості" включають торгівлю, переговори в справі стратегічного узброєння, наукового і культурного обміну, а навіть спільних зусиль допровадити до замирення на Близькому Сході. У своєму листі Брежнєв пише, що „ми впевнені, що закінчення кровопролиття у В'єтнамі має велетенське значення... Немає сумніву в тому, що послідовне здійснювання договору про мирну розв'язку в'єтнамської проблеми, елімінуючи одне з найнебезпечніших місць міжнародного напруження, причиниться до покращання ситуації в світі. Ми думаємо, що немає потреби розводитися над темою, що такий розвиток подій матиме також позитивний вплив на відносини між нашими двома країнами, відкриваючи нові можливості для їх дальшого розвитку та поглиблення і ми є за таким спрямуванням політики".

Державний секретар Роджерс стверджує, що продовжується війна у Камбоджі

Вашингтон. — Державний секретар Вілліям Роджерс, зізнаючи в минулу середу 21 лютого на сенатській Комісії для закордонних справ, з признанням висловився про закінчення війни у Ляосі, але водночас ствердив з жалем, що його минулотижневий оптимізм щодо швидкого закінчення воєнних дій у сусідній з Ляосом і В'єтнамом Камбоджі покищо не здійснився. На всі миролюбні заклики тамошнього прем'єра Лона Ноля — заявив він — комуністи відповідають посиленими атаками. Мировий договір у Ляосі був формально підписаний 21-го лютого ц. р. Американські власті ввійшли в негайний зв'язок з комуністичною партією Палет Ляо у Ляосі у справі американських воєнних полонених. Ляос ніколи не подав докладного числа схоплених в полон американців, що їх число не було включене у звідомленні про полонених у Північному В'єтнамі та В'єтконгу.

Союзові Округи Ню Джерзі відзначать весняним балем 80-ліття „Свободи"

Джерзі Сиіті, Н. Дж. — В місцевій залі УНДому в середу, 21-го лютого, відбулася нарада голів Окружних Комітетів Відділів УНСоюзу стейту Ню Джерзі. В нарадах, які скликав і ними проводив асистент керівника організаційного відділу і головний радний Степан Гавриш, взяли участь голови Округ УНС: Юліян Баранюк з Нюарку, інж. Омелян Граб з Перт Амбою, інж. Мирон Сірий з Джерзі Сиіті та Іван Хомко з Пассейку. Степан Гавриш, після відкриття нарад, познайомив учасників з пляном організаційної праці на 1973 рік, та порушив справу відзначення 80-ліття „Свободи". Приявні однозгідно вирішили, що союзові громади стейту Ню Джерзі повинні спільно відзначити ювілей найстаршого українського щоденника у світі „Свободу" в її осідку — Джерзі Сиіті. У висліді дискусії винесено ухвалу відбути Весняний Баль — Равт присвячений 80-літтю „Свободи" в суботу, 16-го червня ц. р. в залі місцевого УНДому. Під час Балю, крім різних несподіванок, буде проведений вибір королеви краси стейту Ню Джерзі, яка опісля візьме участь в річному конкурсі вибору „Міс Союзівки" 1973 року. Вибрано Діючий Комітет цих святкувань у складі: інж. Мирон Сірий — голова, інж. Омелян Граб — заступник голови, Юліян Баранюк та Іван Хомко — члени

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП ПРИБУВ ДО АВСТРАЛІЇ, ЗАКЛИКАЄ ДО ЄДНОСТИ

Мельборн, Австралія (з.з.). — В суботу 17 лютого тут прибув Верховний Архиєпископ, Кардинал Йосиф Сліпий, щоб взяти участь в 40-ому Міжнародному Евхаристійному Конгресі. Ще до приїзду Верховного Архиєпископа на летовищі згромадилося понад 1 000 українських громадян, які проживають в Австралії, що прийшли сюди привітати Голову Української Католицької Церкви. Там же на летовищі відбулася з Верховним Архиєпископом пресова конференція, на якій він поновно заторкнув справу патріярхату Української Католицької Церкви. Промовляючи до зібраної української громади, яка ентузіястично вітала його, Верховний Архиєпископ вказав на те, що збереження Української Католицької Церкви в теперішній ситуації можливе тільки при завершенні її патріярхальним устроєм. „Ми, українці, розсіяні по цілому світі, — говорив Верховний Архиєпископ, — нам загрожує занепад нашого буття як окремої національної групи в чужому морю". Повна єдність всіх українців у світі — запорука нашого збереження в діяспорі. За словами Верховного Архиєпископа, наші політичні партії не можуть нашій спільноті такої єдности забезпечити. Таку єдність може дати тільки Церква.

В неділю 18 лютого в місцевій катедрі була відправлена архієрейська Служба Божа (з участю Верховного Архиєпископа та тих українських католицьких владик, які прибули на Конгрес: митрополита Максима Германюка (Канада), архиєпископа Гаврила Букатка (Югославія), єпископа Івана Прашка (Австралія), єпископа Ізидора Борецького (Канада) та єпископа Ніла Саварина (Канада). До зібраних на Богослужбі знову промовляв Верховний Архиєпископ, поновно вказуючи на потребу завершення Української Церкви патріярхальним устроєм. На 24-го лютого ранком запляноваий концерт-привіт для Верховного Архиєпископа та всіх інших українських владик, спільний обід, а вечером того ж дня українська Служба Божа в рямках Міжнародного Евхаристійного Конгресу.

Австралійська преса відзначила прибуття до Австралії Верховного Архиєпископа і участь українських католицьких владик в Міжнародному Евхаристійному Конгресі. Мельборнський "Herald" з 17 лютого опублікував на першій сторінці велику знімку Верховного Архиєпископа в товаристві митрополита Максима Германюка в момент, коли Верховного Архиєпископа вітає маленька дівчинка в українському національному одязі. Над знімкою напис „З днем народження" з поясненням, що „кардинал Йосиф Сліпий, голова Української Католицької Церкви, прибув до Мельборну на Евхаристійний Конгрес у 81-ий рік від дня свого народження". Газета помістила ширшу інформацію про Верховного Архиєпископа, відзначаючи, що він був ув'язнений в часі сталінської чистки Української Церкви в 1945 році.

Американські професори в обороні засуджених в Україні

Балтимор (УІС „Смолоскип". — Після розповсюдження памфлетів виданих „Смолоскипом" про Українських політичних в'язнів („Суди в Україні — 1972", „Валентин Мороз", „Ніна Строката", „Юрко Шухевич") на університетах і коледжах Америки й Канади, вже є перші вияви, як американський науковий світ поставився прихильно до засуджених і репресованих діячів в Україні. Вже в короткому часі відомі вчені спонтанно поставили свої підписи під петицією зверненою до громадськости світу й до Об'єднаних Націй, в обороні українських політичних в'язнів. Перші відгукнулися професори математики в Сітон Гол Університету в Ню Джерзі — д-р Ч. Г. Франкі, д-р Р. Ф. Габрієль, д-р Чунінг Ен, д-р Е. Е. Герін, д-р К. Бурке, д-р Е. Дж. Врауді і ряд асистент-професорів та інструкторів математики цього університету. Серед професорів Ст. Мері Коледжу в Міннесоті, які підписали петицію, є д-р хемії Л. Дітерман, д-р М. Конвей, д-р Ю. Вариляк, д-р Л. Охримович, а таксамо викладачі різних наук В. Клярк, Р. Тейлор, Б. Лонг, В. Балдвін, А. Даброн, Д. Позен та багато студентів цього університету. Всі згадані підписали також петицію в обороні Валентина Мороза й Ніни Строкатої. Петиції ці підписали також д-р А. Бойцун з Ері Коледжу в Рідінгу і професор-емерит з Пенсилвенійського університету д-р Г. Лужницький. Петиції в обороні засуджених і переслідуваних в Україні осіб разом з прізвищами вчених, професорів, громадських і політичних діячів, які їх підписали, будуть доведені до відома світової преси, Об'єднаних Націй й урядів держав світу.

До 20 лютого 1973 р. було розповсюджено понад 10 тисяч памфлетів виданих „Смолоскипом". Протягом березня заплановано розповсюднити 25 тисяч, серед різних діячів світу. В серії „Політичні в'язні в СССР" вже вкоротці появляться три дальші памфлети — „Ігор й Ірина Калинці", „Святослав Караванський" й „Леонід Плющ".

Памфлет „Суди в Україні — 1972" готується до друку в різних мовах світу.

В Москві будуть судити п'ятеро осіб

Москва. — Згідно з одержаними агенцією Ассошіейтед Пресс інформаціями, в Москві має відбутися незабаром суд над п'ятьма особами, арештованими у зв'язку з поширюванням в Москві й околицях в половині минулого року, в яких обвинувачувано комуністичний режим в есплуатуванні і пригнічуванні робітників та селян і стверджено, що деякі із совєтських керівників „живуть краще, як багато царських вельмож". Усі вони були арештовані в серпні минулого року після того, як друковані досить примітивно антирежимні летючки були знайдені в понад 1000 поштових скриньок. Під час обшуків у мешканнях арештованих була знайдена саморобна машинка до розмножування летючок. Арештованих обвинувачують в „антисовєтській агітації і пропаганді" і всі вони мали „признатися" до вини.

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ПЕРЕСЛІДУВАНИХ В УКРАЇНІ! ВКЛЮЧАЙМОСЯ В АКЦІЇ ЇХ ОБОРОНИ!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Жертва крови

Поняття „жертви крови" зв'язується звичайно із тією найвищою жертвою, що нею є жертва життя, відданого за добру і велику справу, за волю і незалежність. У цьому випадку маємо на думці іншу жертву крови, також віддану за найвищі ідеали, але зв'язану не зі смертю, а, навпаки, з життям. Мова про ці пожертви крови, що їх заплянували наші студентські й молодечі організації для шпитальних „банків крови", щоб поповнити часто загрозливо вичерпувані їх запаси, так дуже потрібні для недужих, головно під час хірургічних операцій. Така пожертва крови вже сама по собі є великою і шляхетною, а в цьому конкретному випадку вона ще більша і ще шляхетніша, бо має ще другу ціль: звернути увагу Америки і світу на ті великі безправства і кривди, що їх зазнає український нарід на рідній землі від накиненого йому насильством і розбоєм чужого, рабовласницького режиму.

Важко було б уявити собі кращий спосіб вияву нашого співчуття і нашого бажання допомогти нашим братам на рідній, не своїй землі, як цей з пожертвою крови, що його придумали наші студенти. І навряд чи що більше і краще могло б характеризувати цих студентів. Уже бо від деякого часу у нас пролунав і досі не замовкає тривожний запит: де наша молодь?! Чи могла б бути краща відповідь? А вона не одинока. Ця наша молодь заініціювала і довела до „майже чуда" акцію збірки фондів на встановлення Центру Українських Студій в Гарварді — щоб згадати тільки важливіше. Тепер вона жертвує свою кров. Мавши на увазі, що досі у нас зроблено в обороні людських прав в Україні та в обороні переслідуваних і запроторюваних до в'язниць, на каторги і до психіятричних лікарень інтелектуалістів в Україні, насувається на думку, чи не було б правильніше поставити запит: де наші батьки?!

Акція нашої молоді із пожертвами крови для хворих і рівночасно для демонстрації їхніх почувань відносно України заслуговує на подив і повну підтримку збоку всієї нашої громади. Вона бо напевно залишиться черговим і світлим символом і доказом, що всі ми, де б не жили, є кість від кости і кров від крови того самого великого народу, що нашої душі не ділять жадні кордони та океани і що для всіх нас воля таки справді не має ціни.

Оборонці русифікації

В сучасній совєтській дійсності в Українській ССР встановилося вже так, що головними вогнищами русифікації, крім самого уряду тієї ж нібито „української" за назвою „незалежної й суверенної" республіки, є провідні культурні й наукові установи, такі, як, наприклад, Академія Наук УССР, які в нормальних обставинах мали б бути установами, що дбають про розвиток української мови і обороняють її проти порушування її прав. Майже 80 відсотків усіх видань в УССР виходить російською мовою і тією ж мовою відбувається урядування в Академії.

Водночас із цим у згаданій дійсності зафіксовується ще й такий абсурдний факт, що на оборону веденої в Україні московським комуністичним режимом під гаслом „зближення націй" русифікації стають такі установи, як Інститут Мовознавства Академії Наук УССР, видаваний ним журнал „Мовознавство" і такі провідні совєтські українські мовознавці, як Іван Білодід, що є директором цього інституту та головним редактором названого журналу.

Видане під знаком „50-річчя Союзу Радянських Соціялістичних Республік" 6-те, за листопад-грудень 1972 року, число київського „Мовознавства" вийшло з редакційною статтею п. н. „Братнє єднання мов і культур народів СРСР", в якій підкреслюється, з одного боку, факт виникнення „нової історичної спільности людей — радянського народу", а з другого прославляється „величезну роль", що її „відіграє мова великого російського народу" у „міжнаціональному спілкуванні народів СССР".

На оборону здійснюваної в Українській ССР русифікації виступив у цьому ж числі „Мовознавства" й академік Іван Білодід. Намагаючись спростувати „вигадки буржуазних націоналістів і ревізіоністів про „русифікацію", акад. І. Білодід захоплюється тим, що російську мову „або як рідну, або як другу", назвали під час перепису 1970 р. 184 мільйони осіб". Заявляючи, що „права національних мов охороняються як Конституцією СРСР так і конституціями союзних республік", Білодід покликається навіть на статті „90, 101 та інші Конституції УРСР", хоч насправді 90-та стаття цієї конституції стосується „судочинства в Українській РСР", а в 101-ій сказано тільки про „навчання у школах рідною мовою", без визначення якою. Поза тим у ніяких інших статтях цієї конституції немає і згадки про такі чи інші права української мови.

Цього роду писання підкреслюють факт важкого підяремного становища не тільки української мови, але й всього українського народу під московським режимом.

I. Вовчук

РЕПЛІКА СЛУГАМ „ОТЕЧЕСТВА ЧУЖОГО"

(1)

Коли б усі обдурені прозріли,
Коли б усі убиті ожили,
То небо, від прокльонів посіріле,
Напевно б репнуло від сорому й хули.

В. Симоненко — ЖАХ

Величаві, на показ, ювілейні паради московського великодержавства, на яких дуже голосно, на ввесь світ, п р о с л авлявся „тріюмф большевицької Росії" в 50-ту річницю створення СССР, скінчились. Здавалось би, що настане відпруження після перенапруженої підготови, ювілейної лихоманки, що трясла імперським царством, готуючи люд до ювілейної дати. Та де там! Партія, її ханат в ЦК КПСС вимагає розгорнути роботу для вивчення матеріялів 50-ліття СССР в системі партійної і комсомольської освіти. За спеціяльно розробленою методикою організувати підготову пропагандистів, які доводитимуть до кожного трударя завдання, що їх марить осягнути партія в будові соціялізму на третьому вирішальному році брежнєвської п'ятирічки.

Особливо наголошується вимогу посиленого виховання „совєтського патріотизму" з інтернаціоналізмом. Підкреслюючи вагу того завдання, ЦК КПСС у редакційній свого офіціозу велить: „виступати проти проявів націоналізму, рішуче викривати спроби буржуазних ідеологів, які намагаються ззовні підігрівати націоналістичні пережитки" („Правда" з 26 січня 1973). Півстоліття воює большевизм з націоналізмами народів, включених в імперський комплекс - СССР, а націоналізми не зникають, а що далі, то більше вкорінюються і поширюються.

У київському цехові літературної критики не без слухняних слуг „отечества" московського. Вони поспішають ту вимогу виконати, викриваючи ворогів „ззовні". Віталій Дончик і Наталія Мазепа спряглися, щоб на сторінках московської „Літературної Газети" з 31 січня ц. р. „розоблачити" „заокеанських совєтологів", які буцімто „фальсифікують історію радянської літератури". До „фальсифікаторів", та ще й „недобросовісних", зачислено й I. Вовчука за статтю, вміщену в п'яти числах „Свободи" в серпні 1971 р.

Річ задавнена, мабуть, заніколилося „отечественним" критикам в київському літературному цехові — багато доводиться відбивати націоналістичних виявів ззовні і всередині.

Висмикнувши зі статті один розділ під заголовком „Сотворити героя! — звеліли", критики прискіпуються до тверджень автора статті, що на 6-му з'їзді письменникам України дано завдання створити в українській літературі героя - трударя, відчуженого від нації, її національно - історичного процесу. Такий герой, позбавлений політичної любови до своєї Батьківщини, без національного патріотизму (його мав би за замовленням партійних будівничих московського соціялізму заступити абстрактний патріотизм — „отечественний"), буде подібний до гвинтика. Він за вимогою замовців з ЦК КПСС має бути здібний на подвиг і вести „маси" (не людей) поза н а ц іональні кордони своєї батьківщини в „отечествене" море „великого русского народу". А його після 24 з'їзду КПСС урядово вважається „глибоко інтернаціональним". Т в е рдження, до якого прискіпуються автори - супряга в статті I. Вовчука, виглядало так: „Дозволяючи для України культуру національну лише за формою, а соціялістичну (неіснуючу), себто російську за ідейним скеруванням, Москва (ЦК КПСС) нині ставить перед 6-им з'їздом письменників України вимогу сотворити героя без пам'яті про історичне минуле України, без пам'яті про гідність предків і без поняття про національне майбутнє. Того героя має наслідувати молодь, на нього взоруватись, рвучись до режимового корита". („Свобода" з 14 серпня 1971 р.).

Вимогою до письменників України творити отаких літературних героїв і була пройнята ціла доповідь Павла Загребельного і слово П. Шелеста при відкритті з'їзду. Не маючи що сказати по суті діла, а замовлення чи вимогу всевладної партії виконувати треба, автори-супряги лаються. „Клевета", „підтасовка спекулятивна", — кажуть автори в супрязі. Вони доводять, що письменники України на з'їзді не тільки слухали наказів, а й радились над тим, „як глибше і правдивіше показати сучасну дійсність", показати не „гвинтика" і не „слухняне знаряддя", як пише I. Вовчук, а героя - творця, трудівника, господаря своєї долі..."

Говорили на з'їзді немало, але все за шаблоном, клянучись у вірності партії і зобов'язуючись виконувати її вимоги. Павло Загребельний, головний доповідач, заявив письменникам, що „абсолютно неприпустиме повторення безглуздого, засудженого марксистською наукою міфа про національну ідею". Анатема їй, і то абсолютна! В усіх націй і народів завдяки національній ідеї те, що було створено, єднається з нинішнім, яке виростає з минулого. В творчому єднанні минулого з сучасним нації і народи прокладають шлях у майбутнє, доки вони не попали в „отечественні" обійми „тяжолих" і „нежних лап" російського народу з його „глибоким інтернаціоналізмом". Письменникам України в їхній творчості заборонено й згадувати про національну ідею. Вони мають стати, а дехто вже й став, виконавцями ворожих Україні задумів, гвинтиками у в е л икодержавній машині.

(Закінчення буде)

Аполінарій Осадца, архітект

ЯКЩО КУПУЄТЕ ДІМ...

„Що будинок, то будинок,
Якби язик мав,
То він би вам добрі люди
Всю правду сказав".

Так, парафразуючи Руданського, можна сказати в багатьох випадках купна або спроби купна нашими людьми хат, будинків та парцель під будову.

Спонукують мене написати цю статтю щораз частіші звернення до мене, як архітекта, в справі виготовлення відповідних плянів чи інших потрібних заходів для усунення т. зв. "violations" — випадків, коли мені приходиться розчарувати клієнта тому, що він взагалі не може збудувати на купленій ним парцелі запляннованого ним будинку, або може, але не такий великий, як думав, бо це суперечило б місцевим будівельним законам і приписам.

Для перестороги тим, що всі свої заощадження вкладають у т. зв. "real estate", бо, мовляв, це найліпша льоката й забезпечення на старість, хочу звернути увагу на те, чого не можна забувати при згаданих трансакціях, так само, як не можна легковажити всіх правних формальностей.

1. Купно будинку

Щоб запобігти розчаруванням, а часом дуже поважним матеріяльним втратам, перед купном будинку треба:

а) Перевірити існуючі пляни будинку в місцевому Building Department (вони звичайно доступні, коли будинок не застарий) та інші документи, що відносяться до будинку. За невеликою оплатою можна з них зробити копії, що дасть змогу архітектові перевести докладне обслідування. Така перевірка виявить: вік будинку, його конструкцію, всі перерібки і добудівки, зроблені на протязі його існування, всі т. зв. "violations", тобто порушення будівельних приписів, і що в цьому напрямі зроблено, як також останній т. зв. "Certificate of Occupancy" — документ, що стверджує, для яких цілей цей будинок можна вживати або, навпаки, для чого його не можна вживати.

б) Після такої перевірки плянів і документів треба перевірити структурально - будівельний стан будинку, його згідність з найновішим будівельним законом, як також з т. зв. "Zoning Ordinance".

Дуже часто, коли я звертаю увагу, що те чи те в будинку не згідне з будівельним законом, я чую стандартну відповідь, мовляв, такий стан існує десятки років. Треба пам'ятати, що будинок може мати певні відхилення від зобов'язуючих тепер будівельних законів (тому, що його будували за зобов'язуючими в час його будови законами) так довго, поки його не „рухається". У випадку перерібки, а на таку дуже часто нові покупці рахують, цей будинок треба привести до сьогодні зобов'язуючих будівельних законів і зональних приписів, що, очевидна річ, потягає за собою непередбачені кошти, а то й цілком перекреслює надії й пляни покупця.

Не менш важливим є знати фактичний структурально - будівельний стан будинку. Всім відомі кошти ремонтів. Добре було б знати перед купном, що вимагатиме направа, бо це, очевидна річ, впливає на вартість будинку.

Коли вже мова про вартість будинку, то варто перевірити ще кілька факторів:

1. Доступність засобів комунікації (підземка, автобуси і т. п.).
2. Сусідство.
3. Зона (житлова, комерційна, індустріяльна), в якій будинок знаходиться.
4. Віддалення від українських церкви, школи, інституцій і товариств, особливо молодечих.

2. Купно парцелі

У випадку купна парцелі під будову будинку обов'язкова:

а) Льокальна інспекція площі з метою перевірити конфігурацію ґрунту, вулиці й хідників, доступність води, каналізації, електрики, газу й телефону, сусідство, віддаль до засобів комунікації, школи, церкви й т. п.

б) Дуже докладна перевірка т. зв. "Zoning Ordinance", що точно окреслює, якого типу будинок і для яких точно окреслених цілей та скільки вжиткової площі можна на цій парцелі збудувати, чи вимагається і скільки площі для паркування авт, а то й замкнених гаражів і т. п. Одночасно цей самий закон усталює величину в и м аганої незабудованої площі, віддалі від вулиць, сусідів, висоту будинку й багато інших вимог.

Для ілюстрації, наприклад у випадку будови житлового багатородинного будинку в Ню Йорку, на кожних 100 квадратних стіп ужиткової площі, залежно від зони, треба від 10 до 130 квадратових стіп парцелі, або іншими словами на одній квадратовій стопі парцелі можна побудувати від 10 до 0.77 квадратових стіп ужиткової площі.

Це тільки малий приклад, які можуть бути скриті фактори, що впливають на вартість купованої парцелі.

в) Коли можливо перевірити консистенцію ґрунту перед купном парцелі (дорогою обслідування в будівельному уряді плянів су-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Леся Лисак

„ЛІЛЕЯ" З АЛАБАМИ

Біля прилавка задудніли важкі кроки і грубий голос залящав:

— Що ви там вовтузитесь? Негайно обслужіть мене!

Невеличка п р о давчиня Джейн, що пакувала крихкі порцелянові тарілки, мусіла таки добре задерти голову, щоб побачити особу, яка виросла над прилавком. Особа була схожа на масивну чорну гору, вагою яких триста фунтів. Вона вимахувала чимось брудним і подертим. Це були рештки абажура.

— Я зараз буду до ваших послуг, пані, — сказала чемно Джейн. — Дозвольте тільки полагодити справу з попередньою клієнткою.

— Я теж клієнтка! — крикнула особа, садовлячись на декоративний столик, на якому стояв дорогий скляний посуд.

— Ради Бога, — зойкнула Джейн, — не сідайте там, а то і ви, і ввесь товар опинитеся на підлозі! Цей делікатний столик не призначений для сидження!

— Так чому у вас немає крісел для покупців? — забурчав грубий голос.

— У крамницях не буває крісел для сидження, — терпеливо пояснила Джейн, і подвоїла швидкість обслуговування попередньої клієнтки. Потім звернулася до нетерпеливої чорної особи:

— Прошу, чим можу послужити?

— Я хочу гарний абажур такої величини і форми, як оцей, який я принесла, — скомандувала особа. — Покажіть мені абажури найкращої якости, і при тому найдешевші!

Джейн поминула мовчанкою факт, що найкраща якість не буває найдешевшою, і п р о демонструвала кілька абажурів. Вона акуратно виміряла кожний з них і заявила: — Ось цей найбільш підходить.

— Неправда! — скрикнула схожа на гору особа. — Він на чверть цаля довший від мого абажура! — Вона махнула схожим на ганчірку предметом, який колись був абажуром.

— Пані, — сказала Джейн, — чверть цаля різниці у розмірі абажура не відіграє ніякої ролі.

— А ви це звідки знаєте? — заскреготів голос. — Півцаля є півцаля.

— Пані, — зідхнула терпеливо Джейн, — кажу це з досвіду. Я вже двадцять років продаю абажури.

— Ну, хай уже буде, — трохи зм'як голос. — За такий час ви повинні були чогось навчитися. А скільки коштує цей абажур?

— Чотири доляри, пані.

— Так дорого! Покажіть мені такий самий, але дешевший!

— Та це і є найдешевший, — сказала Джейн. — Звичайно він коштує вдвоє дорожче, але тепер він на випродажу.

Особа вийняла стодоляровий банкнот з такою міною, ніби це була звичайна п'ятка.

— Давайте здачу!

Джейн глянула на банкнот, який їй не часто доводилося бачити.

— На жаль, стільки здачі ще нема у моїй касі.

— Що значить „нема"? — обурилася особа. — Ви, може, підозріваєте, що це фальшиві гроші?

— Нічого подібного! — заперечила Джейн. — У мене справді немає стільки здачі. Але я піду до головної каси і розміняю цей банкнот...

— Стривайте! — зупинив її грубий голос. — А звідкіля я маю певність, що ви не втечете з моїми грішми?

— Пані, — з о й к нула Джейн, — якщо б я не була чесною, мене не тримали б тут двадцять років! А втім, якщо не довіряєте, потрудіться піти самі до головної каси.

— I не подумаю! — запротестував грубий голос. — Ви на те, щоб мене обслужити!

За часок Джейн повернулася зі здачею і почала пакувати проданий абажур.

— А мій старий абажур, який я принесла для міри, збережіть у магазині, — скомандувала знов особа, подаючи Джейн предмет, схожий на ганчірку. — Я по нього прийду, він мені ще придасться.

— Добре, пані, — сказала Джейн. — Я покладу його до магазину.

— Дайте мені розписку, що моя власність під вашою опікою, — наказала особа. — Зрештою, той новий, який я купила, може поверну вам у понеділок.

— Пані, — стараючись зберегти рештки терпеливости, сказала Джейн, — якщо ви маєте його повернути, то навіщо купуєте?

— Він потрібний мені на неділю, бо в неділю будуть у мене гості, — перший раз всміхнулася особа. — Зрештою, покупець має право повернути товар, чи не так?

— Так, — хитнула головою Джейн, — у нашій крамниці кожний покупець завжди має рацію. І право повертати товар, хоч би й за півроку. — Вона рушила в сторону магазину, несучи нужденні рештки колишнього абажура, коли клієнтка зупинила її.

— Стійте! А хто мені гарантує, що коли я прийду по мій абажур, ви не переплутаєте його з якимось іншим?

— Це неможливо, пані, — засміялася Джейн, — такий абажур, як ваш, годі переплутати з іншими!

Чорна клієнтка щось подумала. Відтак заявила: — Для певности почепіть на абажур картку з моїм ім'ям. Моє ім'я Лілея.

Спокійні очі Джейн заплигали двома знаками питання. Нівроку собі „лілея"! Всячину вже бачила у крамниці, але такої квітоньки ще ні! Та, пригадавши собі обов'язки продавчині, чемно перепитала:

— А прізвище?

— А навіщо вам прізвища? — гукнула „лілея". — Зрештою, як конче хочете, напишіть „з Алабами".

Джейн пішла до магазину, — „В якій ще країні такі люди мають стільки прав, як тут?" — думала йдучи.

Іванна Савицька

ПОДОРОЖ У НЕВІДОМЕ

(Пригоди і люди)

(2)

Свободолюбний хорват ніколи не примириться з накиненою йому болячкою — комунізмом. І хоч у Загребі не видно пропагандивних плякатів і портретів вождів, радіо того вечора подавало, що такого то й такого молодого чоловіка заарештовано за приналежність до націоналістичної організації.

І зразу вичувається, що тут щось всередині вариться, щось кипить, приховане зовнішньою покришкою спокою і вдоволення.

Д у б р о в н і к

Із загребу до Дубровніка лечу югославською лінією „Ят", літаком-ластівкою, що знімається і злітає із швидкістю пташки, з усіма пташиними вихилясами, граціозно, з одчайдушною фантазією. Лет короткий, всього сорок п'ять хвилин. Година сьома вечора. Автобус, що курсує між летовищем і містом, жене скелястими, незнаними мені дорогами пансіони, вода, скелі і знов вода. Стемніло, і я вже нічого не бачу.

Службовичка подорожньої агенції „Атлас" у безрадному положенні. Пасажирів прибуло багато, а кімнат у готелях немає. Цим разом з'їзд лікарів. На щастя, готель „Імперіял" має для мене кімнату на дві ночі. Знайомлюся з новим приміщенням. Готель „Імперіял" знаходиться у центрі міста в розкішному саду. Зелені, не стиглі ще помаранчі висять над моїми вікнами. Кактуси, пальми, кипариси, квіти. Мій готель — свідок стародавньої слави, пересмець готелевих люксусів і „сплендору" минулого. Перські килими, кришталеві свічники, брокатові канапи, портьєри, портрети, вази . . .

У прегарній їдальні білими мевами присіли на столиках насторчені серветки. Віконні завіси пінистими хвилями ворушаться під легіт вітру.

Кельнери (англійська і німецька мови) із старими, передвоєнними манірами подають, наливають, підсувають, накладають, переставляють, малощо не їдять за вас, аж переборщують у чемностях. Американські туристи видимо вдоволені з такої обслуги.

Всі оті вигадки і вигоди за сім долярів на добу.

Дубровнік призначаю тільки для відпочинку. Цей чарівний скелястий острівець, оточений Адріятиком, своєрідна югославська рів'єра, приманює своєю красою сотні тисяч туристів. Тут цікаво провести літні вакації, пожити трохи ради здоров'я, подихати чистим, мов кришталь, повітрям. Так роблять практичні німці, і їх тут повно, по всіх готелях. Англійську мову теж чути тут чи не на кожному кроці.

Запізнавшися з своїм новим пристановищем, беру, як звичайно, туру і знайомлюся з околицею. Музеї, галерії, монастирі, церкви, витяг на вершок скель, трохи історії...

Я відлучуюсь від групи і ходжу по місті сама. Цікаво, з чого живе тридцять дві тисячі місцевого населення? Ні поля тут, ні фабрик, камінь на камені і знову камінь. Будівельним матеріялом також камінь. На скелях і зі скель побудовані домики гейби із карт, однаковісінькі кольором і будовою, вкриті червоною дахівкою, один біля одного близько-близенько, мов недоступна фортеця, а в тій „фортеці": кельнери, кухарі, пекарі, прибиральниці, таксівкарі, веслярі, рибалки, власники домиків, де можна віднайти приватні дешеві помешкання (за 2.50). Є готелярі, є кваліфіковані музики (власна симфонічна оркестра), крамарі, аптекарі, лікарі, урядовці, а далі монастирі, церкви, школи — всі вони існують з туристики. Тут у сезоні в два рази більше туристів, як населення.

Прекрасна природа, спокійне, лагідне море і двадцять вісім надморських готелів ставлять Дубровнік в центр европейського туризму.

Тут, на диво, всього сімнадцять жидів, десять жінок і сім чоловіків. Є мала синагога і дві жидівські „сувенірні" крамнички.

Біля тристалітньої церкви святого Влаха, покровителя міста Дубровніка, оселилася сила голубів. Голуби освоєні і ситі, сідають на руки, на плечі, лишаючи інколи пам'яткові „сувеніри" . . .

П'ю воду з цілющого, чудодійного фонтану, яка, за повір'ям, приносить щастя і проганяє недуги. П'ю не лише за себе, але й за своїх найближчих.

В Дубровніку прегарний яринний і овочевий базар. Золотом мальовані г р уші, яблука, добірний і дуже смачний виноград, фіги, нанизані на шнурочок, ріжки, гриби. Немає чомусь горіхів. Безліч квітів! Плекані рожі й гвоздики, а зараз побіч у сільських запасках пахуче зілля і простенькі далії. Ось стара ґаздинька, вся у чорному, у білій, накрохмаленій хустині, продає запашні фіялки. Китичка — за одного динара (шість центів). А тут у маленьких пляшинках на прилавку продається запашний лявендель і цілющий розмарин. Купчиха пояснює: Розмарин, високий ялівцевий кущ. Вивар із шпильочок і ягідок лікує ревматизм і болі дитячих шлуночків. Лявендель, кущ з пахучим квітом — квітом-любистком. Пляшечка всіх отих чарів за три динари (вісімнадцять центів).

Заходжу в пристань. Зворушлива сцена відпливу рибалок за свіжою рибою на завтра. Жінки відпроваджують чоловіків, матері — синів. Ціла ніч на морі в маленькому, мов лушпинка, човникові може принести інколи різні несподіванки.

Увечері Дубровнік пульсує повним мистецьким життям. Сьогодні концерт барокової музики, завтра — шопенівський концерт. Грає піяністка з Београду. Ось оголошується авдиція — набір молодих виконавців (драма, спів, інструменти, балет), там реклямують нову п'єсу.

Зальки-авлі малі, часто не вистачає квитків.

Між скелями і пропастю!

Два дні проминуло мов сон і я мушу звільняти готелеву кімнату. А втім, я ж маю бути в Сараєві на славному, осінньому ярмарку. Їду.

Автобус не жене, а летить крутими, стрімкими серпентинами. З одного боку скеля, здається на засяг руки, з другого — пропасть і море. Гантерські серпентини на тій дорозі були б справжнім відпочинком. Тільки такої карколомної їзди тут — аж три з половиною години, — і ще три години скелястими провулками, але без пропасти! Заплющую очі, але не надовго, бо кортить побачити море, його безмежну велич і дивний спокій, гейби замріяність.

Автобус мчиться і мчиться, а разом з ним югославські народні пісні — хорватська, сербська, босняцька. Шість з половиною годин радіо передає музику. Ніхто не балакає, ніхто не курить, тиха, спокійна публіка — багато турків, решта місцеве робітниче населення. Групи туристів їдуть окремими автобусами.

В готелі „Европа" дістаю гарну, чисту й огріту кімнату з лазничкою і всім потрібним за вісім долярів із сніданком. Тут ціни вищі як в Дубровніку, проте готель далеко не такий. Пізно і я, не бачивши Сараєва, кладуся спати.

Ярмарок у Сараєві

Ім'я і обличчя дістало місто Сараєво в XV столітті, після наїзду турків. „Сарай - овазі" (поле навколо замку) дало назву новому містові. Колись було воно найкраще, найбагатше і найбільше місто на Балканах. Тепер Сараєво архітектурно нецікаве, старе-запущене, убоге, відстале; кому нема діла, нема за чим туди їхати — шкода часу.

(Продовження буде)

Д-р Михайло Воскобійник доповідав в УВАН

Ню Йорк.—Заходами Історичної Секції Української Вільної Академії Наук у неділю 18 лютого відбулося в будинку УВАН наукове засідання, на якому з доповіддю на тему „Розвиток націоналізму серед не-російських народів перед революцією 1905 року" виступав д-р Михайло Г. Воскобійник, професор історії Коннектикат Стейт Університету. Доповідача представив і конференцією проводив д-р Всеволод Голубничий, в неприсутности д-ра Василя Омельченка. Темою доповіді, яка буде продовжена ще на двох засіданнях, був мало вивчений період в Російській імперії перед революцією 1905 року, після якої царизм був змушений піти на деякі уступки. Д-р Михайло Воскобійник написав на цю тему докторську дисертацію в Пенсильвенському Університеті. Доповідач висунув багато оригінальних думок і на підставі різних історичних документів доводив, що совєтські історики навмисно або через незнання фактів зводять революцію 1905 р. лише до соціяльної. Він вказав на зростання націоналізмів у тому часі: націоналізму шовіністичного типу серед росіян і націоналізму демократичного серед не-російських народів імперії. В кінцевому висновку д-р М. Воскобійник вказав на те, що коріння причин створення СССР на базі так зв. республік треба шукати не лише в революції 1917 р., а і в революції 1905 року, коли окремі поневолені народи почінали висувати домагання вже й не федерації, а автономії на національній базі. В обговоренні взяли участь кілька членів УВАН, а в кінці засідання д-р В. Голубничий звернув увагу на цікавий і ще не вивчений істориками факт, що малі кількісно поневолені народи завжди і всюди домагалися відразу ж права на державну незалежність і самостійність, а великі кількісно, в тому й української, ішли від домагання створення федерації, потім автономности і, врешті-решт до надання їм повної самостійности.

Подяка

В час нашого великого горя, в роки важкої хвороби мужа й батька, хочемо цею дорогою скласти найсердечнішу подяку всій Українській Громаді Нюарку, Ірвінгтону і околиці за співчутливе серце і щире зрозуміння наших обставин та за моральну й матеріяльну допомогу.

Останнього літа, після довгоочікуваної і складної операції пересадження нирки, в критичні дні хворого, ми безмежно вдячні за слова потіхи і відвідини хворого в лікарні Впреп. о. Богданові Луків, укр. катол. церкви св. І. Хрестителя в Нюарку, а також за відправу молебня настоятелю укр. православної церкви в Ірвінгтоні Всеч. о. П. Сагайдачному, як теж диригентові хору п. проф. С. Вожаківському, хористам, та всім молільцям.

На вістку про великі кошти цієї операції, наші щирі, дорогі друзі п-во Вожаківські і п-во Дац [illegible] і перевели грошову збірку серед приятелів, членів укр. православної церкви св. Тройці в Ірвінгтоні. Також великодушною ідеєю виказали себе ініціятори грошевої допомоги настоятель церкви св. Андрея в Бавнд Бруку Всеч. о. Фалько і п. І. Філімонук та ініціятори, члени укр. православної церкви св. Вознесіння в Нюарку. Всім неструдженим збірщикам, особливо п. І. Митченко, п. П. Конзика, п. М. Гаврищ, п. Ф. Гаращенко, п. І. Скорохід, п. Н. Федчук, п. В. Татаренко, п. І. Кохановському, як рівнож усім дорогим жертводавцям висловлюємо нашу безмежну вдячність і будемо завжди правдиво зобов'язані.

Винятково зворушливою була ідея „Добродійного Концерту" учнів Українського Музичного Інституту в Ірвінгтоні, в якім наша доня Таня вже шість років вивчає музику в клясі відомої учительки п. Т. Клим, яка й була ініціятором цього концерту, а яка перейнята допомогою нам, не тільки уділює в цьому шкільному році Тані безкорисно лекції музики, але й вирішила зорганізувати передпродаж 3-долярових квитків концерту, зібрати пожертви від всієї української громади в Нюарку, Ірвінгтоні і околиці, без різниці приналежности до церкви.

Запросивши до співпраці своїх приятелів-учителів п. Таїсу Богданську з відділу УМІ в Нюарку і п. Ольгу Чапак, УМІ в Пассейку, як рівнож молоденьких бандуристів, учнів п. Володимира Юркевича, вона заангажувала для передпродажі квитків концерту учнів-учасників програми та їх батьків. За старанням п. Галі Клим, що перебрала в свій протекторат відділ місцевого УККА, що послужився адресами українців-мешканців околиці та відданими співпрацівниками-добровольцями.

Це було для нас чимсь неочікуваним, бо на зустріч нам вийшли цілком незнайомі люди, які не жаліли труду, ні часу, й після цілоденної праці годинами розвозили учнів УМІ і їх учителів по українських домах. Це панове: М. Кормило, П. Грицак, І. Гевсьор, В. Кучерівський і наш бувший сусід п. В. Пащак. Знаємо, що з великим ентузіязмом цю передпродаж переводили в далеко віддалених місцях п. А. Гусак, в Пассейку п. О. Осман, а в Нюарку п-ні С. Ворох, М. Вожаківська, В. Митченко, А. Федоренко, Л. Шегедин, як теж при всяких оказіях продавали квитки учителі УМІ п. Т. Богданська і п. Г. Клим.

Учителям музики за підготовку програми концерту, як рівнож неструдженим особам, що займалися передпродажею квитків, наше найсердечніше спасибі.

Довідуємося теж, що при влаштуванні цього концерту вклала свою цеглину адміністрація укр. щоденника „Свобода", друкуючи безкорисно квитки, летючки і оголошення. Укр. Народній Дім в Ірвінгтоні допоміг безкорисним приміщенням для концерту, а Всеч. Отці обох церков щиро проголошували концерт усно, чи дорогою бюлетеню.

Найсердечніша подяка цим установам, організаціям і особам за великодушну поміч.

Концерт був для нас незабутнім і неоцінимим, бо в нього був вкладений труд і праця нашої укр. молоді й дітвори, виконавців програми, поєднувалось зрозуміння нашої важкої ситуації цих, що його організували зі щирим зрозумінням жертводавців, що часто, як знаємо, жертвували додаткові більші суми, як оплату за квиток.

Тож незалежно від ходу дальших подій, незалежно від цього, що доля ще судила, ми в імені хворого й наших висловлюємо найсердечніші і найщиріші слова подяки Богові і людям доброї волі цього роду сонячні хвилини в наших теперішніх переживаннях та за незабутній український дар любови для нас.

ЄВГЕНІЯ ВАЛЕНКО з ДІТЬМИ

Розел Парк, Н. Дж.

Студентська активність у Філядельфії

Колись існувала у Філядельфії досить чисельна Українська Студентська Громада, що мала багато можливостей активного розвитку. Але брак відповідного приміщення і зменшення зацікавлення студентів привели до занепаду її діяльности. Після того студентське життя прибрало нові форми, а саме — зосередилось на теренах декількох високих шкіл у Філядельфії.

Одною з активних груп українських студентів є „Український Клюб" при Ля Саль коледжі, перетворений два роки тому із „Славістичного Клюбу", що існував для студентів російської мови. В Українському Клюбі є сьогодні понад 20 членів.

Завдяки активності українських студентів плаштовано виставку українських експонатів у приміщенні Клюбу під час т. зв. „Опен гавз" у коледжі. За добре зорганізування виставки Український Клюб одержав перше місце між іншими клюбами коледжу.

Коли йдеться про політичну діяльність, то студенти брали активну участь в демонстраціях і в збиранні підписів під протестами проти переслідувань на Україні. Крім того студенти влаштовували дискусії на тему Катидр Українознавства при Гарвардському університеті, та інтенсивно працювали при збиранні фондів. У товариських цілях український Клюб влаштував декілька прогулянок. При бібліотеці гарно зростає український відділ книжок, який є під пікл уванням українських студентів. Бібліотека тепер має понад двісті томів україніки.

Під опікою молодого професора д-ра Юрія Перфецького та під керівництвом студента Богдана Наконечного група студентів при Ля Саль коледжі у Філядельфії продовжує активізуватись.

Р.П.

Представники ЮНЕСКО побували в „українських Каракумах"

Київ. — На площі в понад 200 000 гектарів на Херсонщині й у сусідніх степових місцевостях впродовж останніх 20 років науковці та лісознавці з робітниками насадили понад 80 000 гектарів переважно соснового лісу. Завдяки такому великому лісонасадженню вдалося зупинити піски, які насувалися дедалі, то більше на степову частину України, про що сповіщала „Молодь України" з 31-го січня ц. р. Майже 100 рр. тому в „Лесном журнале" про той же район писали: „Піски заносять цінні землі й озера, береги приток Дніпра, поглинають дороги, садиби і навіть загрожують цілим селам: Кардашинцям, Великим Копаням, Раденському, Костогризеву" . . . У 1972 р. на Херсонщині вже було 100 000 гектарів шпилькових лісів, які в більшості околиць зупинили просування пісків та починають витворювати ґрунт, на якому подекуди засівається трава. Як сповіщала названа газета, „за путівками ЮНЕСКО на колись пустельних берегах Нижнього Дніпра побували спеціялісти з 46 країн", які мають також піщані проблеми.

АБН зайняв становище до Европейської Конференції Безпеки

Мюнхен. — У зв'язку з запланованою у Фінляндії Европейською Конференцією Безпеки, на скликанні якої наполягає СССР, Пресове Бюро АБН вислало з підписом керівника Бюра мгр Слави Стецько листа до міністра закордонних справ Фінляндії в Гельсінкі Кавелі Сорса з 24 січня ц. р. та три інформаційні видання англійською мовою: „Революційні голоси", „Український вісник" ч. 4 і збірку матеріялів „Наша альтернатива" з Конференції Европейської Ради Свободи та АБН у Брюсселі. В супровідному листі подані короткі вияснення, що це за видання, чому твори В. Мороза, С. Караванського, І. Дзюби, В. Чорновола та ін. друкуються на Заході, а не в Україні тощо, а також сказано: „Ваша Ексцеленціє, у зв'язку з Европейською Конференцією Безпеки, звертаємо Вашу увагу на проблему пригнічених російським імперіялізмом народів СССР та країн-сателітів. Маючи за завдання інформувати Вільний Світ про національно-визвольну боротьбу тих народів, посилаємо три відповідні видання . . . Звертаємо увагу на національно-визвольні рухи тому, що певною мірою через Европейську Конференцію Безпеки Москва старається знівелювати їхню загрозу для імперії. Шляхом тієї Конференції Москва хоче добитися міжнародного визнання існуючого стану в Европі, як бази для дальших підкорень. Одночасно, вона хоче спаралізувати природну єдність країн Західньої Европи, які можуть заблокувати її імперіялістичні потягнення".

Названі вгорі три англомовні книжки розіслано з Пресового Бюра АБН до всіх урядів країн Заходу безкоштовно, а також до 350 важливих світових газет і журналів.

Київські вечерниці в Бавнд Бруку

Шкільний Рік 1972-73 у Пластовому Осередку в Бавнд Бруку відрізняється від попередніх неабияким пожвавленням культурного і суспільно-розвагового життя. Склалося на те багато чинників: прихильне ставлення Владики Митрополита Мстислава, чимраз більше зацікавлення цією ділянкою панотців, перенесення на терен Консисторії осідку Головної Управи Об'єднання Сестрицтв УПЦеркви, ріст курсів гри на бандурі під керівництвом проф. Р. Левицького, якому завдячується створення Ансамблю Бандуристок ім. Лесі Українки, помітніший ентузіязм у Сестрицтві, Братстві, і у Батьківському Комітеті Школи Українознавства при Консисторії. Рівночасно Ліга Православної Молоді завзято виконує свої напрямні.

Так складається, що імпрезовим референтом Братства, а рівночасно членом Управи Батьківського Комітету є енергійний Іларіон Хейлик. На його конто слід записати вечерниці, яких у цьому сезоні вже відбулося троє. На „Полтавських" у жовтні м. р. попісувалася Шкільна Оркестра, а також виступило тріо Ансамблю Бандуристок, в якому поруч з М. Кошман і Л. Паливодою була дружина Іларіона-Раїса Хейлик. Андріївський Вечір у грудні м. р. виконано силами гостюючої Організації Вільного Козацтва, а саме Осипа Головацького, п-і Матильди Буковинки Василів і Григрія Венке, під керівництвом отамана Богдана Дацківського. Та перлиною цього сезону були Київські Вечерниці у суботу 3 лютого 1973 в залі Осередку.

Чотири музичні точки виконали учні Школи Українознавства а саме: Іван Головко і Володимир Сизоненко (акордеон), Леся Кручко (фортепіяно), і брати Зенон і Маріян Луцики (скрипка). Пані Люда Костецька співала дует із донею Ніною Костецькою (при фортепіяні Л. Паливода), а п. Я. Паливода читав свої вірші. Промови виголосили о. Михайло Земляченко і конферансє Іларіон Хейлик. Грала Шкільна Оркестра. Буфет влаштували матері школярів.

Метою цих, як і попередніх вечерниць було, щоб дати молоді Осередку поле для popису і освоєння в рідному колі, а старшим — можливість радіти з осягів молоді, і зацементувати зв'язок між поколіннями. Також увесь чистий дохід з вечерниць кожний раз іде на потреби школи, яка в цьому році діє під чотирьохтисячним бюджетом. Дирекція Школи (В. Григоренко—директор) і Батьківський Комітет (організатори вечерниць) не жаліють труду потрібного для успішного виконання своїх завдань. Зрозуміння громади показане на Київських Вечерницях заохочує до дальшої праці.

Я. П.

ЯКЩО КУПУЄТЕ ДІМ...

(Закінчення зі стор 2-ої)

сідніх будинків), то це теж помогло б передбачити кошти фундаментів, які, залежно від ґрунту, можуть поважно збільшити кошти будинку.

Метою цієї статті не було дати якусь всеохоплюючу рецепту на те, як, купуючи будинок чи парцелю, оминути майбутніх клопотів, коли йдеться про будівельні справи, а радше звернути заінтересованим в купні будинків чи будівельних площ увагу на те, щоб не занедбували, у випадку купна, згаданих вгорі обслідувань будівельно-конструкційних та будівельно-правних.

Всякі поради власника чи посередника купна, мовляв, це непотрібне, треба приймати з поважною дозою підозріння, бо коли будинок не має наведених мною недотягнень, то нема причин такого обслідування не зробити.

Забезпека з правного боку, як теж запорука, що не купується т. зв. "lemon" під будівельним і будівельно-правним оглядом, заощадить покупцеві в майбутньому не тільки багато непереспаних ночей, але, що важливіше, часом дуже поважних, непередбачених витрат його тяжко запрацьованого гроша.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Петра Шимка

поручника Армії УНР і учасника І. Зимового Походу на Ветеранів-Інвалідів зложили:

$10.00: Дарія Билів; $5.00: Михайло Захарків, мгр. Василь Тірний, інж. Віталій В. Галич, Іванна Хрунич, Іван Мороз, Антін Феданко, Михайло Кораллевич, Григорій Пригода, Йосиф Клячаний, Тадей Ващик, Павло Олексійський, Євген Злеб, проф. Володимир Феданків, Стефанія Сичук, Мелянія Кокоруда, Оля Курило, Н. Н.; $4.10: Ветерани (решта зі збірки на квіти); $3.00: Іван Хомишин, Анна Добрянська; $2.00: Дмитро Кметко, Параскевія Кудик, Іван Іваненко; $1.00: Mary Hines, Наталія Слинько.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашої Дорогої ТЕТИ

бл. п. Софії Анастазієвської

складаємо 34.00 доляри на Пластовий Видавничий Фонд

Софія й Іриней ТЕМНИЦЬКІ зі Синами

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов від нас дня 27-го грудня 1973 року наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУНЬО

бл. п.

Інж. РОМАН ГОЙДИШ

залишаючи нас в безмежному смутку й жалю.

В тих найтяжчих і сумних хвилинах нашого життя, ми найшли щирих друзів, які своєю присутністю, порадою і ділом допомогли нам злагодити наш біль, ми відчули, що ми не були самі.

Оцею дорогою ми хочемо зложити нашу глибоку подяку Високопреподобним Отцям за відправлення Панахид, похоронних відправ у церкві і на цвинтарі й також у Заупокійних Службах Божих в 40-ий день смерти Покійного.

Ми дякуємо Впр. о. Андрейчукові, пароховi церкви Чесного Хреста на Асторії, Впр. о. д-рові В. Гавличеві, ЧСВВ, пароховi церкви св. Юрія в Ню Йорку, Впр. о. Л. Лавреновому, ЧСВВ, сотрудникові церкви св. Юрія в Ню Йорку, за зворушливі відправи за спокій душі Покійного в похоронному заведенні, в церкві й на цвинтарі. Особливо дякуємо Впр. о. д-рові В. Гавличеві за зворушливу, повну глибокого змісту прощальну промову виголошену над домовиною Покійного в церкві Чесного Хреста на Асторії.

Ми дякуємо хорові „Думка" й його голові п. Е. Камінському, Василеві Тершаковцеві, п. сен. О. Стецурі за їх допомогу в зорганізованні співаків в відспіванню Панахиди в похоронному заведенні, в церкві, на цвинтарі, а особливо за відспівання востаннє стрілецької пісні „Видиш брате мій", яку Покійний так дуже любив.

Ми дякуємо Комітетові Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Великого міста Ню Йорку, Метрополітального Відділу Українського Конгресового Комітету Америки, його голові, Управі й Членам за поміщення оголошення про смерть Покійного та зложення датку на будову церкви св. Юрія в Ню Йорку.

Ми дякуємо Нюйоркській Станиці Братства Українських Січових Стрільців за квіти, за поміщення оголошення про смерть Покійного.

Ми рівнож дякуємо Товариству ОбВУА — Відділ Ню Йорк та Делегатурі Українського Вільного Університету з ЗСА за оголошення про смерть свого члена й співробітника.

Ми дякуємо промовцям, Його друзям, що виголосили зворушливі прощальні промови в похоронному заведенні: Інж. І. Вітошинському, який ніжно й зворушливо прощав Покійного від Нюйоркської Станиці Укр. Січових Стрільців — складаючи в домовину символічну китицю червоної калини.

Ми дякуємо д-рові І. Козакові, який прощав Покійного від ОбВУА добрими, теплими словами, як доброго побратима, хороброго вояка Визвольних Змагань.

Ми дякуємо меценасові Романові Гутлевичеві, голові Комітету Об'єднаних Укр.-Амер. Орг. Великого міста Ню Йорку, який прощав Покійного, як людину великих громадських чеснот і як свого близького приятеля.

Ми дякуємо проф. д-рові Левові, котрий як голова Делегатури Укр. Вільного Університету прощав Його, як свого друга, співробітника від професорів, науковців і співробітників, закінчуючи свою промову зворушливими словами — „Спи тихо спи — про волю долю Вітчизни сни".

Ми дякуємо д-рові Я. Гриневичеві за його сердечні слова висказані про Покійного, начеркаючи Його минуле, Його шляхотну, добру вдачу. Він прощаючи Його, сказав — я стратив друга, яких не багато я мав в своєму житті.

Ми дякуємо д-рові М. Ценкові, його дружині Володимирі, нашим близьким і сердечним друзям, які не жаліли часу ні труду й з Філядельфії приїхали на похорон, щоби востаннє попрощати в зворушливих словах Покійного, так тепло згадуючи наше пізнання і наше сусідство в переселенчих таборах в Німеччині.

Ми дякуємо всім Організаціям, Установам, Товариствам, Родині, Приятелям і Знайомим за надіслані телеграми, листи співчуття і пожертви на Служби Божі за спокій душі Покійного.

Ми дякуємо панству Дурбакам з Вінніпегу за замовлення Служб Божих в трьох церквах в Вінніпегу в 40-ий день смерти Покійного.

Ми дякуємо о. д-рові Коваликові, що в далекій Арґентині молився за душу Покійного в 40 день Його смерти.

Ми дякуємо усім Жертводавцям, що зложили на різні добродійні цілі.

І ТАК НА „ЦЕРКВУ В ПОТРЕБІ" ЗЛОЖИЛИ В ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОГО:

сотник Зигмунт Б. Олексин, інж. Роман і Мирослава Грабець, інж. Іван і Стефанія Фур, інж. Володимир і Надія Онишкевич, о. Євген і Ярослава Цегельські, інж. Роман і Стефа Цегельські, п. Осип і Стефанія Іваничуки, Ірина, Дана і Ірена Волосенки.

НА БУДОВУ ЦЕРКВИ СВ. ЮРІЯ В НЮ ЙОРКУ:

Управа Об'єднаного Комітету Укр. Амер. Організацій Великого міста Ню Йорку, меценас Роман і Ольга Гутлевичі, мгр. Осип і Ольга Лободоцькі.

НА СТУДІЇ В ГАРВАРДІ:

п. Марія Карпевич, п. Христина Карпевич, п. Ксеня і Бирт Ренфрев, п. Олена і Юрій Чорний, п. Ліда і д-р Адам Яковів.

НА ЦІЛІ НТШ:

проф. д-р Матвій і пані Франка Стахові, проф. д-р Василь і Софія Леви.

НА ПЛАСТОВУ ПРЕСУ:

проф. Євгенія і Леся Храплив.

Усім жертводавцям, що зложили свої датки в пам'ять Покійного, наше велике, щире Спаси Біг. Нехай Бог нагородить Вас і збереже Вас від тяжких ударів.

Ми дякуємо Вам всім наші Дорогі Друзі, за Вашу присутність під час сумних похоронних обрядів, за Ваші молитви і за відпровадження Покійного в далеку й вічну вам всім дорогу на Вічний Спочинок.

Ми щиро дякуємо д-рові Ів. Макаревичеві, який від першого дня недуги Покійного аж до останніх Його годин життя був не тільки лікарем, який всіми силами старався ратувати життя мого Найдорожчого Мужа, — д-р Макаревич був щирим і відданим приятелем Покійного, який був при ньому до останньої години Його життя. Нехай Бог нагородить Йому за це.

А тепер від мене особлива подяка Вам Дорогий Пане Меценасе Гутлевич, за Вашу постійну опіку, поміч, пораду від першого дня недуги мого Найдорожчого Романа, аж до останнього моменту відпровадження Його в далеку дорогу. Ви служили мені своїми порадами, часом і не опускали мене в тих днях, коли так треба було дружньої руки.

Дякую Вам мої Дорогі Пластові Друзі — особливо Тобі Христю Навроцька, Олька Кузьмович, Дозя Туркевич, Роман Рогожа і Павло Дорожинський, які в найтяжчих і найсумніших хвилинах мого життя, помагали мені радою, ділом і заступали мені найближчу родину, яка далеко від мене. Дякую Тобі Гандзю Коренець, як курінній нашого Матірного Куреня „Ті, що Греблі Рвуть", що прийшла й відвідала нас під час сумних днів. На Твої руки я складаю подяку всім Греблям, що зложили пожертви на Службу Божу й за надіслані листи співчуття.

Нехай Всевишній нагородить Вас кріпким здоров'ям і дасть Вам силу йти у дальшу мандрівку життя.

Дякую Вам усім моїм молодим Пластовим Друзям, Братчикам і Сестричкам, які відчули мій смуток і прийшли потішити мене в моєму горю.

Нехай Бог все буде з Вами і дасть Вам радісне і сонячне життя.

СТАХА ГОЙДИШ
Сини — ВОЛОДИМИР і БОГДАН
Донька МУСЯ
Невістки — КУКА, ІРЕНА
Внучка МАГДА

СССР вимагає участи Франції й Китаю у нарадах про атомову зброю

Женева. — 20-го лютого відновлено у Женеві тамошню 25-тичленну міжнародну конференцію про роззброєння, яка засідала від 1962 р. Совєтський представник Алексєй Рощін признав, що найважливішою справою тієї конференції є поширити договір із 1963 року на заборону також усіх підземних штучних ядрових вибухів. Той договір забороняє будь-які ядрові експерименти у повітрі, на землі й під водою, але залишає дозволеними такі експерименти під землею. Дотепер усі спроби заборонити такі вибухи також під землею розбивалися об питання, чи існують технічні можливості контролювати їх далекими інструментами, які відрізняли б атомові підземні вибухи від стихійних землетрусів. Алексєй Рощін твердив, що взагалі не можливо будь-як договорюватись у справах обмеження ядрової зброї — без участи у таких переговорах Франції й Комуністичного Китаю. Але ті дві атомові держави відмовилися були підписати конвенцію з 1963 року і далі відмовляються брати участь у Женевській конференції. Совєтський Союз з свого боку постійно відкидає всякі суґестії, щоб дозволити будь-якій міжнародній контрольній комісії перевіряти, поскільки дана атомова держава виконує підписане зобов'язання щодо обмеження своєї атомової зброї чи її дальшої продукції.

Екзекутивна Рада АФП-КІО виступила проти обмежування суспільних програм

Бел Гарбор, Флорида. — Екзекутивна Рада Американської Федерації Праці - Конґресу Індустрійних Організацій (АФП-КЮ), провідники якої відбули в понеділок 19 лютого ц.р. теплу зустріч із президентом Ніксоном, виступила на другий день, у вівторок 20 лютого, із заявою, в якій критикує пляновані урядом през. Ніксона обмеження у здійснюванні ряду суспільних програм. В заяві попереджено уряд, що пляноване ним заощадження мільйонів долярів коштом скасування чи й обмеження таких чи інших суспільних програм загрожує американському суспільству і його змаганням до поправи життя й добробуту. На думку проводу АФП-КЮ діючі тепер у ЗСА суспільні програми загрожені президентськими вето, редукцією фондів на їх реалізацію а то й касуванням окремих їх ділянок. Після засідання Екзекутивної Ради, президент федерації Джордж Міні заявив у розмові з журналістами, що зорганізований світ праці започаткує заходи для заблькування в Конґресі урядових заходів в цьому напрямку, зокрема зменшення видаткування на внутрішні суспільні програми. В заяві не названо президента Ніксона по імені, а тільки уряд. Водночас із цим повідомляють з Вашинґтону, що новий голова Крайового Демократичного Комітету Роберт Страусс започаткував кампанію для здобуття підтримки світу праці в майбутніх президентських виборах, що її Демократична партія втратила минулого року під час кампанії за вибір сен. МекҐоверна.

У деяких районах СССР заведено харчові картки

Париж. — Західні кореспонденти з Москви повідомляють, і за ними услід французька преса, що в деяких районах в СССР заведено харчові картки. Для прикладу наводяться такі міста, як Ярославль, Іванов, Казань, Астрахань над Волґою, де введено картки на м'ясо, масло і картоплю. В Астрахані на одну особу видають по 250 грамів масла і по 8 кілограмів картоплі на 1 місяць. Розповідаючи про ті вістки західніх кореспондентів, український тижневик із Парижу „Українське Слово" з 18 лютого повідомив: „У численних містах СССР обмежена також продажа хліба, мучних виробів та риби... Осінню появилися в СССР так зв. мішочники, тобто люди, які їдуть за картоплею, капустою, наприклад до Москви. Міліція пильнує, щоб закупи не були великі, в протилежному випадку їх конфіскують та наказують віддати до магазинів". За даними французької преси, СССР закупив кілька мільйонів тонн картоплі в Польщі.

Все в одному будинку

В будинку середньої школи ч. 41 у Києві містяться, за даними московської „Комсомольської правди" з 16 лютого: середня школа ч. 41, дитяча музична школа, яка займає 7 кімнат, районовий дім піонерів і школярів, перенесений туди „через аварійний стан їхнього іншого будинку", районовий Логопедичний пункт, розміщений на першому поверсі в двох малих кімнатах, який „обслуговує учнів 8 середніх шкіл та більше 10 дитячих яслів і садків, і працює з 9 г. ранку до 9 г. вечора". На третьому поверсі — останньому в тім домі, крім школи ч. 41, арендують ще 9 шкільних кімнат-кляс слухачі Інституту підвищення кваліфікацій робітників-будівельників: „Вони не контактуються з школярами, бо входять і виходять різними поверхами та різними східцями". Навіть московська газета повідомила про це з дописною „Ну і ну!"...

В Едмонтоні перезвано одну з вулиць на вулицю ім. д-ра Олеськова

Едмонтон. — У Едмонтоні 12% міського населення становлять Українці, які поселилися тут понад 80 років тому, але в місті не було ні однієї української назви вулиці, площі чи парку. Тому місцевий Клюб Українських Професіоналістів, і Промисловців, як про це розповів адвокат Петро Савтарин на сторінках „Українських Вістей" з 1-го лютого, запросив минулого року на річні збори на головного промовця мейора д-ра Айвора Дента, а після промови гостеві поставили запитання: „Чому в Едмонтоні немає ні однієї вулиці чи дільниці з українською назвою?" На це мейор відповів дуже речево: „Тому, що українці ніколи цього не домагалися". Дня 23 січня ц. р. в місцевому „Едмонтон Джорнал" був надрукований репортаж під наг. „Українці виграли бій за Олеськова", з розповіддю про перебіг того „бою". На вулиці „Волф Вілов", призначеній на переіменування, жителі збирали підписи й великою більшістю виступили проти переіменування їх дільниці на вулицю з українською назвою. Однак, після переслухань у міській раді й українських доказів, дуже речевих і докладних, із цифровими даними в руках, вулицю таки названо іменем д-ра Олеськова. Д-р Йосиф Олеськів був у Галичині головним пропаґатором серед українців, щоб вони поселювалися в Канаді. Він сам відвідував Канаду в 1895 р. та був автором двох брошур українською мовою про Канаду і її можливості. На остаточному рішенні заважив багато адвокат Л. Дікур, який вияснив міському управлінню, що таке Відділ КУК у Едмонтоні та сказав, що в місті живе 14% Українців, а в цілій провінції Алберті вони становлять 8 відсотків усього населення. Вулиця зветься „Олеськів". Були проєкти таких назв, як „Трембіта", „Полтава", „Шевченко" та ін., але міська рада схилилась до „Олеськів вулиці" через безпосередню пов'язаність того тіла з України з Канадою.

СПОРТ

„Чорноморська Січ" — „Фрайні" Ф. К. 2:1

Петерзон 2-го лютого. — У п'ятому вечорі футбольного, сімкового турніру Шейферс, „Ч. Січ" завдала поразки сильному італійському клобові „Фрайні" і цим самим зайняла чолову позицію в показнику табелі гор. Ведення 1:0 для „Ч. Січі" здобув Ренерей в I половині, вмістивши м'яч в сітку воріт італійців — головою з наріжного викиду (подачі) Каздоби. На початку II половини італійці швидко вирівняли вислід 1:1, який вдержали до останньої хвилини зустрічі. Саме в цій останній хвилині змагань „Січовики" після чергової атаки, дістали можливість корнерового стрілу, що в цьому турнірі виконують викидами м'яча у вигляді „автів". Вдруге в цій грі це завдання — бездоганно виконав Каздоба з подачі якого Фарміґа стрілив переможного голя. Склад „Ч. Січі": Лісевич, Вільчак, І. Паливода, Каздоба, Ренерей, Фарміґа, Ілич, Лужняк, Гільгерс, П. Паливода. Менаджер Михайло Паливода.

Вершок показника табелі гор після п'ятої рунди турніру:

1. „Чорноморська Січ" — 8:2 точок, 11:2 воріт; 2. „Фрайні" Ф. К. — 8:2, 10:3; 3. Італіян, Пассейк — 8:2, 8:4; 4. Рома С. К. — 7:3, 5:4; 5. Возкурт, Ф. К. — 6:4 точок, 8:4 воріт.

Сімковий турнір новаків за чашу УСТ „Ч. Січ"

„Чорноморська Січ" — Елизабет С. К. 1:2; „Ч. Січ" (Мейплвуд) — Рендолф С. К. 4:0.

ГАКІВКА

„Чорноморська Січ" — Плейнфілд Г. К. 2:1

Елизабет 30 січня. — У чергових мистецьких змаганнях Гаківкової Ліґи Юньйон Кавнті, що відбулися на льодовій арені Ворінанко, „Ч. Січ" перемогла Плейнфілд Г. К., який не зазнавши досі поразки займає чолову позицію в показнику табелі гор. Щойно після тієї першої програної Плейнфілдові залишилася в запасі єдина точка, що відділяє його від другого місця, на якому закріпилася Ч. Січ". До закінчення сезону в цій Лізі „Ч. Січі" залишилося ще 4 змагання: 6, 13 і 27 лютого та 6-го березня. В днях 13 і 20-го березня відбудуться гри „плей оф-у".

Обидва переможні голі для „Ч. Січі" здобув Валентин Олійник: у I періоді з подачі Марка Соловея 1:0 і в III періоді при стані 1:1, рішального про перемогу голя з власної акції. Склад „Ч. Січі": Барбадин, Буняк, Дзіман, Квін, Р. Семенюк, Меле, Феґер, Сурович, Мельник, Соловей, Олійник, Є. Семенюк, Кох, Будний, Семанишин, Кузів. Менаджер Петро Семенюк.

„Чорноморська Січ" — Пассейк Велей Г. К. 7:1

Нюарк 1 лютого. — У календарних мистецьких змаганнях Гак. Ліґи Велі Скейтерс „Ч. Січ" розгромила своїх чергових суперників — Пассейк Велей вислідом 7:1.

У цій лізі „Ч. Січ" займає безконкуренційне I місце. Переможні голі здобули: В I періоді: Є. Семенюк з подачі Коха. Вислід періоду — 1:1. В II періоді: Квін з подачі Залізка підніс вислід до 2:1. В.III: Семанишин з подачі Є. Семенюка, Залізко від Р. Семенюка, Кох двократно з подач Мельника і Є. Семенюка та Р. Семенюк з власної акції.

ВІДБИВАНКА

„Чорноморська Січ" і віцечемпіон „Поп Айдел" у Філядельфії

Філядельфія, Па. — В суботу, 3 лютого, I чоловіча відбиванкова дружина „Ч. Січі" взяла участь у 68-му річному, т. зв. „Поп Айдел" турнірі, що його влаштувала філядельфійська центральна УМСА. Між 10-ти „АА" клясовими дружинами, крім „Ч. Січі" українців репрезентував теж В. К. „Чайка" з Вашинґтону. Змагання проходили на початку в 2-ох групах по 5 дружин, а опісля відбулися півфінали і фінал. Згідно з вислідами гор „Ч. Січ" в I групі здобула II місце і цим самим дійшла до півфіналу, в якому зустрінула В. К. „Чайку", що в своїй групі здобув I місце. Після гарної і емоційної гри, цим разом переможцями вийшли „Січовики" з рахунком 15:7 і 15:11.

У фіналі турніру „Ч. Січ" натрапила на свого „архипротивника" Статен Айленд УМСА, з яким зазнала поразки 14:16 і 6:15 і таким чином здобула звання віцечемпіона турніру. Склад „Ч. Січі" I: Н. Олесницький (капітан), В. Роговський, В. Кормелюк, О. Попович, В. Девріс, Т. Кальба, З. Стахів, Р. Гентиш, Ю. Ставничий — тренер, інж. В. Гайдучок — менаджер.

Показник табелі гор I групи:

1. Статен Айленд УМСА
2. Чорноморська Січ
3. Бінгамптон УМСА
4. Балтимор УМСА
5. Саммит Н. Дж. УМСА

II група:

1. В. К. „Чайка"
2. Вест Сайд УМСА
3. Метрос Н. Дж.
4. Норд Вірджінія В. К.
5. Філядельфія УМСА

Кінцевий показник верхньої Чвірки Турніру

1. Статен Айленд УМСА
2. Чорноморська Січ
3. Чайка
4. Вест Сайд УМСА

„Чорноморська Січ" — „Італія", Бейон С. К. 1:1

Петерзон 9 лютого. — У 6-му вечорі футбольного, сімкового турніру Шейфера „Ч. Січ" втратила дуже цінну точку з клюбом „Італія", який виборов з нашими футболістами ремісовий вислід 1:1. Ведення 1:0 для „Ч. Січі", в I половині здобув Фарміґа, італійці в свою чергу вирівняли 1:1 на початку II півгри. Вкінці цих важливих змагань „Січовики" створили ряд можливостей до здобуття чергових голів, одначе: Ілич, Лужняк і Ренерей перестрілили ворота суперників з кількох метрів віддалі. До закінчення цьогорічного турніру за високі фінансові нагороди залишилося ще три рунди гор. „Ч. Січ" має відбути свої гри з сильним турецьким клюбом „Возкурт", Молфетою і Партуґальським С. К. Вершок табелі гор після шостої рунди:

1. Фрайні Ф. К. — 10:2 точок, 16:4 воріт; 2. Ч. Січ — 9:3 т., 12:3 в.; 3. Італіян Пасейк — 9:3 т., 9:5 в.; 4. Возкурт С. К. — 7:5 т., 6:7 в.; 5. Рома С. К. — 7:5 точок, 6:7 воріт.

Загальні Збори УСТ „Чорноморська Січ"

Чергові 49-ті Звичайні Річні Загальні Збори Т-ва відбудуться у неділю 25 лютого ц. р., год. 2:30 по полудні у власному домі при 680 Сенфорд Евню в Нюарку. Усі члени Т-ва, Батьки молодого спортового активу зобов'язані взяти участь в цих важливих Зборах, які між іншим мають вирішити справу будови руханкової залі та прийняти плян святкувань свого 50-річчя, що припадає в 1974 році.

О. Твардовський

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ДАНИЛО МАКСИМІВ, член УНС Відд. 124 Б-ва св. Миколая в Арврод, Па., помер 17 жовтня 1972 р. на 75 р. ж. Став членом УНС в 1923 р. Полишив у смутку дружину Катерину, доньку Марію і сина Даниїла. Похорон відбувся 21 жовтня 1972 р. на цвинтарі св. Ів. Хрестителя в Northampton, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
О. Балло, секр.

ЮЛІЙ СІНСЕР, член УНСоюзу Відд. 498 Т-ва Дністер в Ванкувері, Канада, помер на 66 р. ж. Нар. в с. Пробіжна, Україна і став членом УНС в 1966 р. Полишив у смутку дружину, сина, внуків та родину. Похорон відбувся на цвинтарі Transcona, Winnipeg, Canada., 28 листопада 1972 р.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

СТЕФАН ДАНИЛІВ — член УНС Відд. 45 Т-ва Любов у Філядельфії, Па., помер 7-го грудня 1972 р. на 74 р. ж. Нар. в с. Закулля, пов. Золочів, Україна і став членом УНС 1957 р. Полишив у смутку дружину, сина, 2 дочки, 8 внуків і 3 правнуки. Похорон відбувся 13 листопада 1972 року на цвинтарі Пресв. Марії в Abington Мо Пресв. Марії.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Сеник, секр.

МИХАЙЛО ІВАНКО — член УНС Відд. 305 Т-ва Запр. Січ в Магоней Сіті, Па., помер 2 грудня 1972 р. на 76 р. ж. Став членом УНС в 1955 р. Полишив у смутку родину. Похорон відбувся 6 грудня 1972 року на цвинтарі Sky View, Mohanoy City, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Гентош, секр.

Д-р ВОЛОДИМИР МАРКІВ, член УНС Відд. 200 в Озон Парку, Н. Й., помер 4 листопада 1972 р. на 71 р. ж. Нар. в Бучачі, Україна і став членом УНС в 1948 р. Полишив у смутку доньку Лідію, зятя Ореста та 2 внуків. Похорон відбувся 7 листопада 1972 р. на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Л. Валук, секр.

МИХАЙЛО МИХАЛЬСЬКИЙ, член УНС Відд. 192 Т-ва Запор. Січ в Геркімері, Н. Й., помер 19 листопада 1972 р. на 86 р. ж. Нар. в с. Глиняни, пов. Перемишляни, Україна і став членом УНС в 1938 р. Полишив у смутку 3 доньки: Стефанію, Марію і Анну, 2 синів: Михайла та Івана, сестру, 3 внуків. Похорон відбувся 22 листопада 1972 р. на цвинтарі укр. православної церкви в Геркімері, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Яр. Сеньшин, секр.

МИРОН ЯНЮК, член УНСоюзу Відд. 219 ім. М. Грушевського в Нюарку, Н. Дж., помер 28 листопада 1972 р. на 73 р. ж. Нар. в с. Жотелинка, Україна, і став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Марію, сина Василя Романа, доньку Гелену. Похорон відбувся 1 грудня 1972 р. на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Марія Юров, секр.

ЄВГЕНІЯ МАРТИНЕВИЧ — членка УНС Відд. 432 ім. С. Петлюри в Філядельфії, Па., померла 12 листопада 1972 р. на 69 р. ж. Нар. в с. Микулинці, Україна і стала членкою УНС в 1952 р. Полишила в смутку 2 синів: Миколу і Валтера. Похорон відбувся 15 листопада 1972 р. на цвинтарі св. Марії на Fox Chase, Pa.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Хромчак, секр.

МАРІЯ РАЙНГАРТ-СЕМЕНЧУК, членка УНС Відд. 336 Т-ва Сокіл в Клівленді, Огайо, померла 11 листопада 1972 р. на 62 р. ж. Нар. в с. Борщів, пов. Снятин, Україна і стала членкою УНСоюзу 1939 р. Полишила в смутку мужа Йосифа, 2 синів: Данила і Юрія, 2 сестри, 1 брата. Похорон відбувся на цвинтарі Brooklyn Hts в Клівленді, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
Гр. Кисіль, секр.

ІВАН ВОВАК, член УНСоюзу Відд. 276 Б-ва св. Миколая в Амбріджі, Па., помер 14 листопада 1972 р. на 83 р. ж. Став членом УНС в 1915 р. Полишив у смутку дружину Францес, 2 синів: Вільяма і Джорджа, 3 доньки: Юлію, Гелену і Марію, 3 внуків і 12 правнуків. Похорон відбувся 17 листопада 1972 р. на цвинтарі Економи в Амбрідж, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Ст. Іваницький, секр.

МАРІЯ НАОРЛЕВИЧ, членка УНС Відд. 27 в Нюарку, Н. Дж., померла 3-го травня 1972 р. на 60 р. ж. Стала членкою УНС в 1951 р. Полишила в смутку дітей: Надю, Ярослава, Юрія, Ірену, Роксоляну. Похорон відбувся 6 травня 1972 р. на цвинтарі Our Lady of Sorrows в Langhorn, Pa.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ПОЛОХАЙЛО МИРОН, член УНС Відд. 153 ім. Л. Мишуги в Філядельфії, Па., помер на 64 р. ж. Нар. в Сокалі на Україні і став членом УНС в 1952 р. Полишив у смутку дружину Герміну, сестру Софію та родину. Похорон відбувся 11 грудня 1972 р. на цвинтарі Факс Чейсі, Філядельфія, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Сабра, секр.

ТИМОФІЙ ПАНАСИЧУК — член УНС Відд. 165 ім. Т. Шевченка в Толідо, Огайо, помер 13 листопада 1972 р. на 84 р. ж. Нар. в с. Глібичин Пільний, Україна і став членом УНС в 1935 р. Полишив у смутку сина Михайла, 2 доньки: Анну і Стеллу, 9 внуків, 3 правнуків. Похорон відбувся 16 листопада 1972 р. на цвинтарі Плезент Вю в Петерсбурґ, Міш.
Вічна Йому Пам'ять!
Марія Пелехата, секр.

МАРІЯ ВАНЧИЦЬКА, членка УНС Відд. 379 Б-ва св. Юрія в Чікаґо, Ілл., померла 26-го листопада 1972 р. на 77 р. ж. Нар. в Львові і стала членкою УНС в 1951 р. Полишила в смутку дочку Ірену, 2 синів: Богдана і Степана та внуків. Похорон відбувся 29 листопада 1972 р. на цвинтарі св. о. Миколая в Leyden Township, Ill.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Семків, секр.

АНТІН ФЕДЬКІВ, член УНС Відд. 130 Б-ва св. Володимира в Ню Йорку, Н. Й., помер 23 листопада 1972 р. на 71 р. ж. Нар. в с. Уязичі, пов. Дрогобич, і став членом УНСоюзу в 1950 р. Полишив у смутку дружину Розалію, 3 доньки: Ярославу, Дарію і Оксану, сина Ігора. Похорон відбувся 26 листопада 1972 р. на цвинтарі Holy Spirit, Hamptonburgh, N.Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

Український Народний Союз
— проголошує —
ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ на академічний рік 1973-74

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам визначних коледжів та університетів, які є членами УНСоюзу щонайменше два роки, на основі їх студійних досягнень (поступу в науці), потреби фінансової допомоги та активности в громадському та зокрема студентському житті.

Подання слід вносити до 31-го березня 1973 року на окремих друках, по які слід звертатися на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, Ч. 6890. Тарзан і Мітi нараджуються, як зустрітити купця

Тарзан знає, що це пильна потреба перехопити хапчиву на золоту виправу купця, — заки вони зможуть нанести шкоди дивним створінням, що їх він навчив радше користуватися золотим скарбом, аніж торгувати ним.

Моє радіо на випадок загрози може допомогти нам, щоб знову розв'язати проблиму без кровопроливу. Коли купець не захоче мирно вернутися до своєї торговельної станиці, я можу дати сиґнал летунам в Момбузі, щоб прилетіли й арештували його... Я...

Наш закон уруруців такий, що для озброєних людей, які вступають до країни уруруців всупереч моїй пересторозі, нема в'язниці, Тарзане! Вони мають вмерти!